

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

БІБЛІОТЕКА ВЧИТЕЛЯ

Н. О. Будна

МАТЕМАТИКА
КОНСПЕКТИ УРОКІВ

3 КЛАС

Частина 1

Посібник для вчителя

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 371.32
Б 90

Рецензенти:

Кандидат педагогічних наук, доцент

Гладюк Т. В.

вчитель початкових класів вищої категорії, вчитель-методист

Онишків О. П.

Будна Н. О.

Б 90 Математика : конспекти уроків : 3 кл. Ч. 1. : до підручн. Будної Н. О., Беденка М. В. / Н. О. Будна. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2020. — 168 с.

ISBN 978-966-10-6211-4

У посібнику подано розгорнуті конспекти уроків з математики, зміст яких відповідає Державному стандарту початкової освіти та Типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко.

Пропонуються картки для опитування, цікаві завдання для усного рахунку, зразки бесід під час вивчення нового матеріалу, завдання ігрового і творчого характеру, різноманітні прийоми роботи над задачами, вправи логічного характеру тощо. Практичні завдання розглядаються на основі схем, таблиць, ілюстрацій.

Матеріал посібника відповідає підручнику «Математика. 3 клас. Ч. 1» (авт. Будна Н. О., Беденко М. В. — Тернопіль: «Навчальна книга — Богдан», 2020 р.) та передбачає використання посібників «Математика. Робочий зошит. №1, №2. 3 клас — Тернопіль: «Навчальна книга — Богдан», 2020 р. (авт. Будна Н. О., Беденко М. В.).

УДК 371.32

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

ISBN 978-966-10-6211-4

© Навчальна книга — Богдан, виключна ліцензія
на видання, оригінал-макет, 2020

Календарне планування

№ уроку	Тема уроку	Стор.	Дата
1.	Вступ. Повторення про одиниці довжини та вартості. Перетворення іменованих чисел. Лічба, порівняння чисел в межах 100. Розклад чисел на розрядні доданки. Додавання та віднімання в межах 100 на основі нумерації. Розв'язування задач. Назви чисел при додаванні.	7	
2.	Додавання та віднімання двоцифрових чисел у межах 100 без переходу через розряд. Літери латинського алфавіту. Периметр трикутника. Розв'язування задач. Назви чисел при відніманні.	9	
3.	Перевірка дії додавання. Додавання та віднімання іменованих чисел. Розв'язування задач. Рівності.	11	
4.	Рівняння. Знаходження невідомого доданка. Обернена задача. Взаємно обернені задачі. Дії з іменованими числами. Побудова прямокутника та знаходження його периметра.	13	
5.	Додавання та віднімання одноцифрових чисел у межах 20 з переходом через розряд. Рівняння. Взаємно обернені задачі. Порядок виконання дій у виразах із дужками. Повторення додавання та віднімання виду $26 + 4$, $40 - 2$. Рівняння. Розв'язування та порівняння задач.	15	
6.	Повторення додавання та віднімання виду $26 + 4$, $40 - 2$. Рівняння. Розв'язування та порівняння задач.	17	
7.	Додавання та віднімання виду $34 + 7$, $71 - 8$. Перевірка дії додавання відніманням. Складання та розв'язування задач. Самостійна робота.	19	
8.	Письмове додавання двоцифрових чисел (без переходу через розряд). Перевірка дії віднімання додаванням. Складання та розв'язування задач. Знаходження невідомого зменшуваного.	21	
9.	Письмове віднімання двоцифрових чисел (без переходу через розряд). Перевірка дії віднімання відніманням. Знаходження невідомого від'ємника. Складання, розв'язування та порівняння задач.	23	
10.	Письмове додавання двоцифрових чисел (із переходом через розряд). Розв'язування задач. Складання обернених задач.	25	
11.	Письмове віднімання двоцифрових чисел (із переходом через розряд). Творча робота над задачею.	27	
12.	Діагностична робота №1.	30	
13.	Аналіз діагностичної роботи №1.	31	
14.	Повторення таблиць множення на 2, 3. Збільшення чисел у 2 рази. Розв'язування задач із буквеними даними.	32	
15.	Повторення таблиці ділення на 2. Порядок виконання дій у виразах. Збільшення числа у 3 рази. Розв'язування задач. Табель-календар.	34	
16.	Ділення на 2 і 3. Назви чисел при діленні. Знаходження значень числових виразів. Розв'язування задач.	36	
17.	Переставна властивість дії множення. Розв'язування задач. Зменшення числа в 2 рази.	38	
18.	Множення числа 4 і ділення на 4. Знаходження значень числових виразів. Складання, розв'язування та порівняння задач. Рівності.	40	
19.	Множення числа 5 і ділення на 5. Розв'язування задач. Половина, третина, чверть.	42	
20.	Ознайомлення із діленням з остачею. Ділення на 2 з остачею. Числовий ряд.	44	
21.	Дослідження таблиць множення та ділення на 2. Розв'язування задач. Порівняння частки та остачі. Перевертання геометричних фігур.	46	
22.	Ділення на 3 з остачею. Розв'язування задач. Розвиток просторової уяви. Порівняння частки та остачі.	48	
23.	Дослідження таблиць множення та ділення на 3. Розв'язування задач. Повороти.	50	

24	Розклад двоцифрових чисел на доданки, один із яких ділиться на 2, 3 без остачі, а другий є остачею. Розв'язування задач.	52	
25	Ділення на 4 з остачею. Порівняння частки та остачі. Розв'язування задач.	55	
26.	Дослідження таблиць множення та ділення на 4. Розв'язування задач. Суміщення фігур.	57	
27.	Розклад двоцифрових чисел на доданки, один із яких ділиться на 4 без остачі, а другий є остачею. Розв'язування задач.	59	
28.	Ділення на 5 з остачею. Порівняння дільника та остачі. Розв'язування задач.	61	
29.	Дослідження таблиць множення та ділення на 5. Розв'язування задач.	63	
30.	Розклад двоцифрових чисел на доданки, один із яких ділиться на 5 без остачі, а другий є остачею. Розв'язування задач.	65	
31.	Самостійна робота.	67	
32.	Таблиця множення числа 6 і таблиця ділення на 6. Коло. Центр кола. Радіус кола. Розв'язування задач.	68	
33.	Доба, година, хвилина, секунда. Визначення часу за годинником. Знаходження значень числових виразів. Розв'язування задач. Креслення кола за допомогою циркуля.	69	
34.	Визначення часу за годинником. Знаходження значень числових виразів. Розв'язування задач, що включають зменшення числа у кілька разів. Креслення відрізків.	71	
35.	Визначення часу за годинником. Рівняння. Дії з іменованими числами. Вправи та задачі на засвоєння таблиці множення числа 6.	73	
36.	Вправи та задачі на засвоєння таблиці множення числа 6. Визначення часу за годинником.	75	
37.	Вправи та задачі на засвоєння таблиці множення числа 6. Визначення часу за годинником. Задачі на спосіб зведення до одиниці.	77	
38.	Кратне порівняння чисел. Розв'язування задач на кратне порівняння чисел. Рівності.	79	
39.	Засвоєння таблиці ділення на 6. Порівняння іменованих Розв'язування задач.	81	
40.	Вправи та задачі на засвоєння таблиці ділення на 6.	83	
41.	Ділення на 6 з остачею Порівняння дільника та остачі. Розв'язування задач.	85	
42.	Розклад двоцифрових чисел на доданки, один із яких ділиться на 6 без остачі, а другий є остачею. Розв'язування задач. Аналіз діаграми.	86	
43.	Дослідження таблиць множення та ділення на 6. Розв'язування задач.	88	
44.	Повторення та закріплення вивченого матеріалу.	90	
45.	Діагностична робота №2.	92	
46.	Аналіз діагностичної роботи №2.	93	
47.	Таблиця множення числа 7 і таблиця ділення на 7. Знаходження значень числових виразів. Розв'язування задач на зведення до одиниці.	95	
48.	Порівняння іменованих чисел. Творча робота над задачею.	97	
49.	Вправи та задачі на закріплення таблиці множення числа 7. Рівняння.	99	
50.	Вправи та задачі на закріплення таблиці ділення на 7. Периметр квадрата.	101	
51.	Вправи та задачі на закріплення таблиць множення і ділення. Розв'язування рівняння на знаходження невідомого множника.	103	
52.	Вправи та задачі на засвоєння вивченого матеріалу.	105	
53.	Вправи та задачі на засвоєння таблиць вивчених випадків множення і ділення. Творча робота над задачею. Рівності.	107	
54.	Повторення та закріплення вивченого.	109	
55.	Повторення та закріплення вивченого.	111	
56.	Ділення на 7 з остачею. Порівняння дільника та остачі. Розв'язування задач.	113	

57.	Розклад двоцифрових чисел на доданки, один із яких ділиться на 7 без остачі, а другий є остачею. Розв'язування задач. Аналіз даних таблиці.	115	
58.	Дослідження таблиць множення та ділення на 7. Розв'язування задач. Ділення з остачею.	117	
59.	Повторення та закріплення вивченого. Робота із стовпчастими діаграмами.	119	
60.	Таблиця множення числа 8 і таблиця ділення на 8. Знаходження невідомого діленого. Творча робота над задачею. Побудова прямокутника.	121	
61.	Розв'язування задач двома способами.	123	
62.	Вправи та задачі на закріплення таблиці множення числа 8. Периметр прямокутника. Розв'язування рівнянь. Порівняння іменованих чисел.	125	
63.	Вправи та задачі на закріплення таблиць множення та ділення з числом 8. Розв'язування рівнянь. Складання та розв'язування задач із взаємопов'язаними величинами.	127	
64.	Вправи та задачі на закріплення таблиці ділення на 8. Знаходження частини від числа. Творча робота над задачею.	129	
65.	Знаходження невідомого дільника. Розв'язування задач.	131	
66.	Ділення на 8 з остачею. Порівняння дільника та остачі. Розв'язування задач. Повторення одиниць часу. Аналіз кругової діаграми.	133	
67.	Розклад двоцифрових чисел на доданки, один із яких ділиться на 8 без остачі, а другий є остачею. Розв'язування вправ і задач. Аналіз даних таблиці.	135	
68.	Дослідження таблиць множення та ділення на 8. Розв'язування задач.	137	
69.	Повторення та закріплення вивченого. Робота з круговою діаграмою.	139	
70.	Діагностична робота №3.	141	
71.	Аналіз діагностичної роботи.	142	
72.	Таблиця множення числа 9 і таблиця ділення на 9. Складання та розв'язування рівнянь. Креслення відрізків різної довжини.	143	
73.	Вправи та задачі на засвоєння таблиці множення числа 9. Знаходження значення числових виразів.	145	
74.	Вправи та задачі на закріплення таблиці множення числа 9. Творча робота над задачею.	147	
75.	Дії з іменованими числами. Розв'язування задач із взаємопов'язаними величинами.	149	
76.	Вправи та задачі на засвоєння таблиці ділення на 9. Прямий кут.	151	
77.	Повторення та закріплення вивченого.	153	
78.	Ділення на 9 з остачею. Порівняння дільника та остачі. Розв'язування задач.	156	
79.	Розклад двоцифрових чисел на доданки, один із яких ділиться на 9 без остачі, а другий є остачею. Розв'язування вправ і задач.	158	
80.	Дослідження таблиць множення та ділення на 9. Розв'язування вправ і задач.	160	
81.	Повторення та закріплення вивченого.	162	
82.	Повторення та закріплення вивченого.	163	
83.	Підсумкова діагностична робота за I семестр №4 (тестова).	164	
84.	Аналіз діагностичної роботи №4.	165	

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО ЗА 2-Й КЛАС. СОТНЯ

Дата

Клас

УРОК 1

Тема. Вступ. Повторення про одиниці довжини та вартості. Перетворення іменованих чисел. Лічба, порівняння чисел в межах 100. Розклад чисел на розрядні доданки. Додавання та віднімання в межах 100 на основі нумерації. Розв'язування задач. Назви чисел при додаванні.

Мета. Ознайомити учнів з підручником для 3-го класу (Ч. 1, Ч. 2). Повторити одиниці довжини та вартості; натуральний ряд чисел першої сотні; розрядний склад двоцифрових чисел та випадки додавання і віднімання на основі нумерації; назви чисел при додаванні; розвивати мислення, спостережливість, пам'ять; виховувати інтерес до математики.

Обладнання. Таблиці з математики «Одиниці довжини», «Одиниці вартості», моделі монет, схеми задач.

Додатковий

матеріал до уроку

Хід уроку

I. Організаційний момент. Вступна бесіда.

- Як ви провели літні канікули?
- Що цікавого дізналися? Де побували?
- Скільки місяців тривали канікули?
- Скільки книг прочитали? Які саме?

II. Актуалізація опорних знань.

1. Ознайомлення з підручником.
 - Розгляд підручника (у 2-х частинах).
 - Хто автори?
 - Розгляд умовних позначень.
 - Що зображено на форзацах?
 - Читання звернення до третьокласників. Що побажали автори?
2. Ознайомлення із зошитом з друкованою основою.
3. Усні обчислення.
 - Назвати числа від 20 до 30; від 40 до 50; від 90 до 100.
 - Полічити десятками до 100.
 - Назвати число, у якому 1 дес. 9 од.; 2 дес. 8 од.; 4 дес. 1 од.; 9 дес.; 7 дес.; 10 дес.
 - Що більше: 40 чи 50; 75 чи 95; 36 чи 63; 99 чи 100?

III. Робота з підручником (с. 4–6).

1. Повторення одиниць вартості. (Можна використати таблицю «Одиниці вартості».)

- а) №1 (с. 4) — Володимир Великий,
— Іван Мазепа,
— Тарас Шевченко.

б) №2 (с. 4) — 25 грн, 40 грн, 61 грн.

2. Повторення одиниць довжини. (Можна використати таблицю «Одиниці довжини».) Перетворення іменованих чисел.

а) №3 (с. 4) — повторення співвідношень одиниць довжини.

б) Розгляд зразка перетворення іменованих чисел. Порівняння з натуральними числами.

в) Самостійно. Перетворити подані іменовані числа в менші одиниці.

$$\begin{array}{l} 5 \text{ дм } 1 \text{ см} = 51 \text{ см} \qquad 4 \text{ м } 5 \text{ дм} = 45 \text{ дм} \\ 50 + 1 = 51 \qquad 40 + 5 = 45 \end{array}$$

3. Анаграма (№4, с. 5).

49	56	63	72	90
М	А	С	Л	О

4. Повторення про назви чисел при додаванні. №5 (с. 5)

△ — перший доданок; □ — другий доданок; ○ — сума.

5. Розклад чисел на розрядні доданки (за зразком). №6 (с. 5) — самостійно.

Фізкультхвилинка.

IV. Розвиток математичних знань.

1. Робота з числовим рядом (№7, с. 5).

Додавання та віднімання на основі нумерації.

2. Робота в групах (або парах) (№8, с. 5). Розв'язати та порівняти задачі.

Задача 1. $56 - 6 = 50$ (см)

Відповідь: залишилося 50 см дошки.

Задача 2. $43 + 10 = 53$ (м)

Відповідь: довжина паркану тепер становить 53 метри.

Спільне

- арифметичні дії з одиницями довжини.

Відмінне

- різні умови (дошка, паркан);
- різні числові дані;
- різні арифметичні дії;
- різні запитання.

3. Самостійна робота.

а) №9 (с. 5).

55	30	47	62	30	50
30	20	40	96	46	70

б) №10 (с. 5)

$99 + 1 = 100$

V. Підсумок уроку. Рефлексія.

— Де і як будемо використовувати здобуті знання?

— Від смужки завдовжки 20 см відрізали 7 см, а потім — ще 8 см. На скільки сантиметрів покоротшала смужка?

VI. Домашнє завдання.

№11 (с. 5), №12 (с. 6).

УРОК 2

Дата

Тема. Додавання та віднімання двоцифрових чисел у межах 100 без переходу через розряд. Літери латинського алфавіту. Периметр трикутника. Розв'язування задач. Назви чисел при відніманні.

Клас

Мета. Повторити прийоми додавання та віднімання двоцифрових чисел у межах 100 без переходу через розряд; ознайомити учнів з літерами латинського алфавіту; вправляти у знаходженні периметра трикутника, розв'язуванні задач; повторити назви чисел при відніманні; розвивати логічне мислення, пам'ять; виховувати акуратність.

Додатковий

матеріал до уроку

Обладнання. Таблиці з математики, модель трикутника.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Актуалізація опорних знань.

1. Перевірка домашнього завдання.

а) №11.

35	60	83	12
27	50	40	64
50	62	55	38

б) №12. $60 + 1 = 70$ (в.)

Відповідь: у цьому комплекті 70 військових.

2. Усний рахунок.

- Назвати число, у якому 5 дес.; 1 дес.; 10 дес.
- Назвати число, у якому 7 дес., а число одиниць на 6 менше від числа десятків.
- Назвати числа, у яких сума чисел десятків і числа одиниць дорівнює найбільшому одноцифровому числу.

III. Робота з підручником (с. 6–8).

1. Усний рахунок (№13, с. 6).

2. Додавання та віднімання двоцифрових чисел у межах 100 без переходу через розряд (з опорою на грошові купюри) (№14, с. 6).

78	77	61	22
73	12	69	97

3. Арифметичні дії з іменованими числами (№15, с. 6).

7 дм 5 см $54 + 21 = 75$
5 м 5 дм $97 - 42 = 55$

4. Повторення про назви чисел при відніманні.

◇ — зменшуване, □ — від'ємник, △ — різниця.

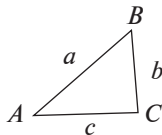
5. Ознайомлення з латинськими літерами (№17, с. 6).

6. Творче завдання (№18, с. 6).

$100 - 10 = 90$

7. Периметр трикутника (№19, с. 7).

$P = a + b + c$
 AB — найдовша сторона.
 $P = 5 + 3 + 4 = 12$ (см)

Фізкультхвилинка.

IV. Розвиток математичних знань.

1. №20 (с. 7).

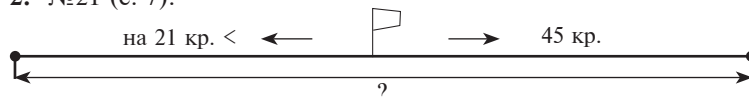
Перша сторона трикутника завдовжки 5 см, друга сторона — 4 см, а третя — на 2 см коротша, ніж перша. Знайти периметр трикутника.

1) $5 - 2 = 3$ (см) — довжина третьої сторони;

2) $5 + 4 + 3 = 12$ (см)

Відповідь: периметр трикутника 12 см.

2. №21 (с. 7).

1) $45 - 21 = 24$ (кр.) — зробив турист;

2) $45 + 24 = 69$ (кр.)

Відповідь: туриста та туристку розділяє 69 кроків.

3. Числовий ланцюжок (№23, с. 7) — усно.

4. Числова «змійка» (№22, с. 7).

+ 21	↙	↘	12	48	57	66	75
18	↘	↙	27	36	45	54	64

V. Підсумок уроку.

\otimes $97 - 7 \square 97$
 $5 + 6 \square 5$

$73 - 3 \square 64 + 6$

$60 - 6 \square 60 - 10$

VI. Домашнє завдання.
№24 (с. 7), №25 (с. 8).

УРОК 3

Дата

Клас

Тема. Перевірка дії додавання. Додавання та віднімання іменованих чисел. Розв'язування задач. Рівності.

Мета. Повторити прийоми перевірки дії додавання; вправляти учнів у додаванні та відніманні іменованих чисел; повторити взаємозв'язки між компонентами дій додавання та віднімання; розвивати логічне мислення, спостереження, увагу, пам'ять; прищеплювати інтерес до математики.

Обладнання. Таблиці з математики, схеми задач, моделі монет.

Додатковий

матеріал до уроку

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Актуалізація опорних знань.

1. Перевірка домашнього завдання.

а) №24.

1) $65 - 42 = 23$ (грн) — ціна фіалки;

2) $65 + 23 = 88$ (грн).

Відповідь: гіацинт і фіалка разом коштують 88 гривень.

б) №25.

67	93	62	44
79	45	94	96

2. Математичний диктант.

- Від якого числа потрібно відняти 7, щоб одержати 20?
- Яке число треба додати до 43, щоб одержати 54?
- Яке число потрібно відняти від 40, щоб одержати 13?
- Знайти периметр трикутника зі сторонами 6 см, 3 см, 8 см.

III. Робота з підручником (с. 8–9).

1. Усний рахунок (№26, с. 8).

46	77	51	11
57	75	12	27

2. Додавання іменованих чисел (№27, с. 8).

1 м 5 дм $8 + 7 = 15$

1 дм 2 см $5 + 7 = 12$

1 м 5 дм $6 + 9 = 15$

3. №28 (с. 8) — самостійно.

12	13	12	8	6
11	9	11	9	10

4. Перевірка дії додавання (№29, с. 8).

а) Ознайомлення з правилом.

б) Розгляд зразка.

в) Виконання додавання з перевіркою (з коментуванням).

$43 + 21 = 64$ $64 + 15 = 79$ $58 + 31 = 89$

Перевірка. *Перевірка.* *Перевірка.*

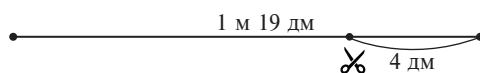
$64 - 43 = 21$ $79 - 64 = 15$ $89 - 58 = 31$

$64 - 21 = 43$ $79 - 15 = 64$ $89 - 31 = 58$

Фізкультхвилинка.

IV. Розвиток математичних знань.

1. Розв'язування задачі №30 (с. 8).

$1 \text{ м} = 10 \text{ дм}$

$1 \text{ м} 1 \text{ дм} = 11 \text{ дм}$

$11 - 4 = 7$ (дм)

Відповідь: довжина залишку 7 дм.

2. Складання та розв'язування задачі за схемою (№31, с. 8).

$9 + 3 = 12$ (д.)

Відповідь: 12 дівчаток.

Можна ускладнити задачу. Додати запитання так, щоб задача розв'язувалася двома діями.

3. Творче завдання (№32, с. 9).

У кожній рівності знайти літеру, якою позначили більше число.

В — сума двох чисел;

С — зменшуване;

Х — зменшувач.

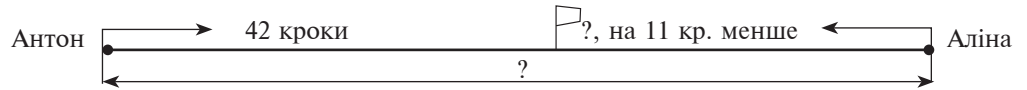
4. Повторення одиниць вартості (№33, с. 9).
 1) 2 монети по 50 коп., або 5 монет по 10 коп. та 1 монета по 50 коп., або 10 монет по 10 коп.

2) 35 грн 70 коп.; 31 грн 70 коп.

5. Числовий ланцюжок (№34, с. 9).

$$5 + 7 = 12 \rightarrow 12 - 6 = 6 \rightarrow 6 + 9 = 15 \rightarrow 15 - 10 = 5$$

6. Задача №35 (с. 9).

1) $42 - 11 = 31$ (кр.) — пройшла Аліна до зустрічі;

2) $42 + 31 = 73$ (кр.)

Відповідь: їх розділяло на початок руху 73 кроки.

7. №36 (с. 9) — самостійно.

$$\begin{array}{cccccccccccc}
 +7 & -8 & & 16 & & 15 & & 14 & & 13 & & 12 & & 11 \\
 9 & \nearrow & \searrow & 9 & & 8 & & 7 & & 6 & & 5 & & 4 & & 3
 \end{array}$$

V. Підсумок уроку.

$$78 - (38 - 20)$$

$$86 - 30 + 10$$

$$56 - (44 + 12)$$

VI. Домашнє завдання.

№37, 38, (с. 9).

УРОК 4

Дата

Тема. Рівняння. Знаходження невідомого доданка. Обернена задача. Взаємно обернені задачі. Дії з іменованими числами. Побудова прямокутника та знаходження його периметра.

Клас

Мета. Ознайомити учнів з поняттям «рівняння»; що означає розв'язати рівняння; як знайти невідомий доданок; ознайомити із взаємно оберненими задачами; вчити складати та розв'язувати задачі, обернені до даної задачі; удосконалювати вміння додавати та віднімати іменовані числа; вправлятися в побудові прямокутника та знаходженні його периметра; розвивати кмітливість та спостережливість; виховувати наполегливість у роботі та самостійність.

Додатковий

матеріал до уроку

Обладнання. Таблиці з математики, схеми задач, роздатковий матеріал.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Актуалізація опорних знань.

1. Перевірка домашнього завдання.

а) №37.
$$\begin{array}{cccccc} 9 & 9 & 8 & 13 & 12 \\ 6 & 6 & 6 & 14 & 17 \end{array}$$

- б) №38. 1) 23 грн 60 коп. – 11 грн 40 коп. = 12 грн 20 коп. — коштує блокнот;
2) 23 грн 60 коп. + 12 грн 20 коп. = 35 грн 80 коп.

Відповідь: альбом і блокнот разом коштують 35 грн 80 коп.

2. Усно.

- а) У Богдана було 4 марки. Батько подарував йому ще кілька марок, і в хлопчика стало 10 марок. Скільки марок подарував Богдану батько?
б) У Богдана було 4 марки. Батько подарував йому ще 6 марок. Скільки марок стало в Богдана?
в) Коли батько подарував Богдану 6 марок, то в хлопчика стало 10 марок. Скільки марок було в Богдана спочатку?

III. Робота з підручником (с. 9–11).

1. Підготовча вправа.

Уставити пропущені числа. Пояснити свої дії.

$$\square + 6 = 12 \qquad 5 + \square = 15$$

2. Усний рахунок (№39, с. 9).

$$\begin{array}{ccccccc} 12 & 12 & 18 & 9 & 8 & 8 \\ 11 & 15 & & 9 & 7 & \end{array}$$

3. Числовий ланцюжок (№40, с. 9).

$$7 + 8 = 15 \rightarrow 15 - 6 = 9 \rightarrow 9 + 4 = 13 \rightarrow 13 - 6 = 7$$

4. Ознайомлення з поняттям «рівняння». Що означає розв'язати рівняння? (№41, с. 10).

— Розгляд зразка розв'язування рівняння $x + 6 = 10$.

Рівнянням можна назвати рівність з одним невідомим числом. Розв'язати рівняння означає знайти це невідоме число.

5. Розв'язування рівняння на знаходження невідомого доданка (№42, с. 10).

— Читання правила.

— Розв'язування рівнянь.

$$5 + x = 11 \qquad x + 6 = 12$$

$$x = 11 - 5 \qquad x = 12 - 6$$

$$x = 6 \qquad x = 6$$

$$5 + 6 = 11 \qquad 6 + 6 = 12$$

$$11 = 11 \qquad 12 = 12$$

6. Ознайомлення з поняттям «взаємно обернені задачі», «обернена задача» (№43, с. 10). Робота в групах (або парах).

а) Скласти, розв'язати і порівняти задачі.

I
Було — 7 м.

Прилетіло — 5 м.

Стало — ?

$$7 + 5 = 12 \text{ (м.)}$$

Відповідь: стало

12 метеликів.

II

Було — ?

Прилетіло — 5 м.

Стало — 12 м.

$$12 - 5 = 7 \text{ (м.)}$$

Відповідь: було 7 метеликів.

III

Було — 7 м.

Прилетіло — ?

Стало 12 м.

$$12 - 7 = 5 \text{ (м.)}$$

Відповідь: прилетіло

5 метеликів.

б) Читання правила.

Фізкультхвилинка.

IV. Розвиток математичних знань.

1. №44, с. 10

$$2 + 2 + 1 + 1 = 6 \text{ (см)}$$

Відповідь: периметр прямокутника 6 см.

2. №45, с. 10.

27 грн 60 коп.

73 грн 50 коп.

3. Самостійно (за варіантами).

I-в

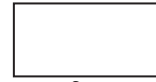
$$x + 7 = 12$$

II-в

$$24 + x = 67$$

III-в

$$x + 19 = 60$$

1 см

2 см

V. Підсумок уроку.

— Що таке рівняння?

— Що означає розв'язок рівняння? розв'язати рівняння?

— Які задачі називають взаємно оберненими?

VI. Домашня робота.

№46, №47, с. 11.